

Ιστορία Οικονομικών Θεωριών

Κριτική του Sraffa

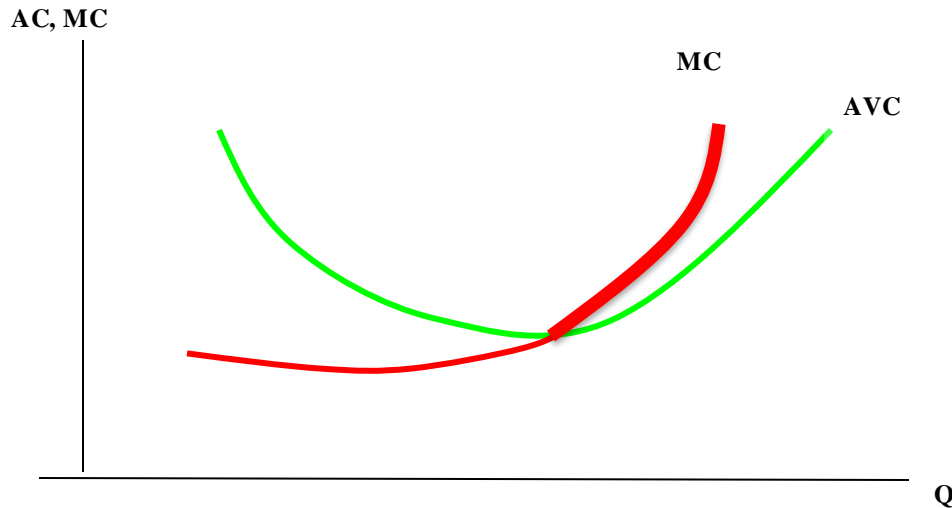
Κριτική του Piero Sraffa

Τρία είδη Κριτικής: (α) Ιδεολογική (β) Εμπειρική (γ) Λογική

Η κριτική του Sraffa είναι λογική και αφορά το κατά πόσο είναι εφικτός ο προσδιορισμός του μεγέθους της τέλει ανταγωνιστικής επιχείρησης και της καμπύλης προσφοράς της υποθέτοντας τις διαφορετικές **αποδόσεις στην κλίμακα (ΑΚ) παραγωγής**.

Με άλλα λόγια, τι θα συμβεί στο παραγόμενο προϊόν αν π.χ. διπλασιάσουμε τις εισροές. **Το προϊόν υπερδιπλασιάζεται → Αύξουσες ΑΚ. Αν υποδιπλασιάζεται → φθίνουσες ΑΚ και αν το προϊόν διπλασιάζεται → σταθερές ΑΚ παραγωγής.**

Στον τέλει ανταγωνισμό και στις συνηθισμένες καμπύλες (σχήματος-U) μέσου και οριακού κόστους, η καμπύλη προσφοράς της επιμέρους επιχείρησης είναι το οριακό κόστος πέρα και πάνω από το ελάχιστο μέσο (μεταβλητό) κόστος

Κριτική του Sraffa (συνέχεια 1)

1. Αύξουσες αποδόσεις στην κλίμακα (ΑΑΚ)

Η επιχείρηση σε κάθε αύξηση της παραγωγής μειώνει το κόστος της (λόγω ΑΑΚ). Επομένως η επιχείρηση έχει διαρκές κίνητρο να αυξάνει το μέγεθός της, μέχρι την απόλυτη επικράτησή της στην αγορά. Επομένως οι ΑΑΚ και τέλειος ανταγωνισμός αντιφάσκουν και άρα δεν συνυπάρχουν.

2. Φθίνουσες αποδόσεις στην κλίμακα παραγωγής

οι επιχειρήσεις επειδή αγοράζουν τις εισροές τους σε ανταγωνιστικές αγορές δεν θα συναντούν περιορισμούς αναφορικά με τις ποσότητες και συνεπώς δεν υπάρχει λόγος να αυξηθεί το μέσο κόστος τους καθώς αυξάνει το επίπεδο παραγωγής.

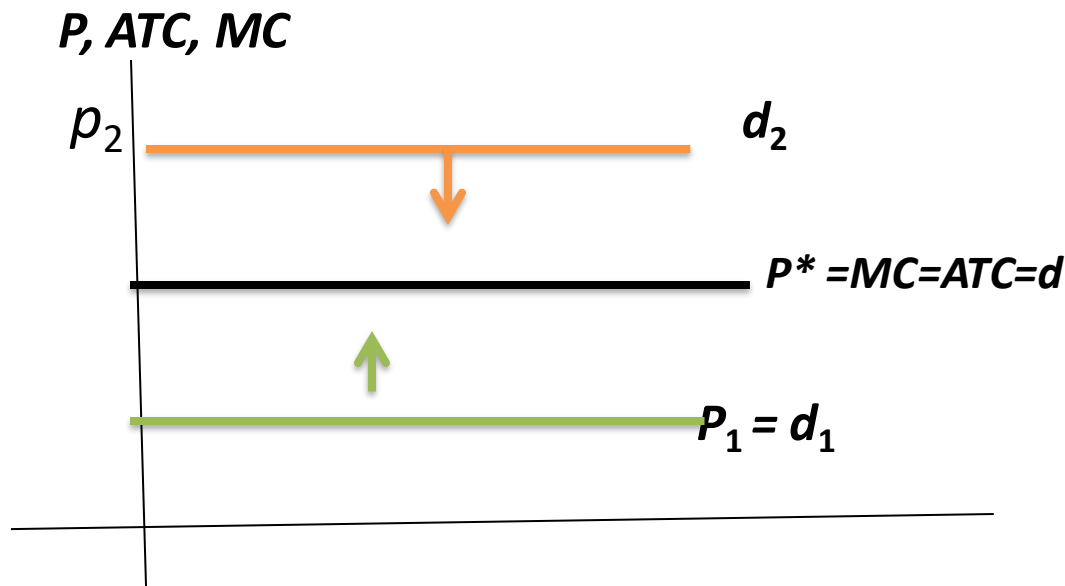
Εξάλλου ποιος επιχειρηματίας θα άφηνε το ελάχιστο ATC για να προτιμήσει το υψηλότερο?

Επομένως, η μόνη λογικά συνεπής υπόθεση που απομένει για τον προσδιορισμό του μεγέθους της τέλειας ανταγωνιστικής επιχείρησης είναι οι

3. Σταθερές αποδόσεις στην κλίμακα παραγωγής (ΣΑΚ)

Κριτική του Sraffa (συνέχεια 2)

Η υπόθεση (των ΣΑΚ) κατά την οποία το **ATC** της επιχείρησης είναι ανεξάρτητο του επιπέδου παραγωγής.

Αν η ζήτηση $d_2 = P_2 > ATC \rightarrow$ **υπερκέρδη** $\rightarrow \uparrow$ # επιχειρήσεων $\downarrow d$
Αν πάλι έχουμε $d < ATC \rightarrow$ έξοδος επιχειρήσεων \uparrow της ζήτησης. Δεν υπάρχει σημείο «ισορροπίας». Στο όριο,

$$d = p = ATC = MC = MR \text{ (=οριακό έσοδο)}$$

συμπίπτουν όλα σε μία ευθεία. **Το μέγεθος της επιχείρησης δεν μπορεί να οριστεί αφού ούτε την καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης μπορούμε να ορίσουμε ούτε την παραγόμενη ποσότητα ισορροπίας.**

Συμπεράσματα του Sraffa

Η λογική κριτική της τέλεια ανταγωνιστικής επιχείρησης οδηγεί σε **άτοπα (ανακόλουθα)** συμπεράσματα. Δεν μπορεί να σταθεί λογικά η τέλεια ανταγωνιστική επιχείρηση σε καμία από τις υποθέσεις περί αποδόσεων στην κλίμακα παραγωγής.

Στο λογικό αδιέξοδο που διαπίστωσε ο **Sraffa** στην ανάλυση της **τέλεια ανταγωνιστικής επιχείρησης** και της **μερικής ισορροπίας** πρότεινε 2 διεξόδους.

1. Εγκατάλειψη της **μερικής ισορροπίας** και υιοθέτηση της **γενικής ισορροπίας**. **Κάτι τέτοιο θα ήταν επιθυμητό αλλά όχι άμεσα εφικτό (1926).**
2. Εγκατάλειψη του **τέλειου ανταγωνισμού** και υιοθέτηση του ατελούς ή **μονοπωλιακού ανταγωνισμού**.

Η 2^η διέξοδος που είναι **άμεσα** εφικτή και ακολουθήθηκε από την **Joan Robinson** (Cambridge, M. Βρετανία) και τον **Edwin Chamberlin** (Cambridge, Mass. Χάρβαρντ). Οι δύο ταυτόχρονα 1931 εξέδωσαν βιβλία με αντικείμενο τον **ατελή ή μονοπωλιακό ανταγωνισμό**, η μεν **Robinson** παραδεχόμενη τον **Sraffa** ως πηγή έμπνευσής της, ενώ ο **Chamberlin** υποστήριζε την πατρότητα του **μονοπωλιακού ανταγωνισμού** στον οποία κατέληξε ανεξάρτητα και μέχρι τέλους επιχειρούσε να διαφοροποιήσει (π.χ. δεν δέχονταν την **καμπύλη MR**)

Σικάγο vs. Χάρβαρντ

Οι ιδέες της Robinson και του Chamberlin προκάλεσαν το ενδιαφέρον των οικονομολόγων για το αν και κατά πόσο η πραγματική οικονομική ζωή μοιάζει με τον τέλειο ή με το μονοπωλιακό ανταγωνισμό. Δύο προσεγγίσεις αναπτύχθηκαν:

1. Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ (Chamberlin, Bain, Galbraith) βρίσκει **ατέλειες** στην πραγματική οικονομία, η οποία αποκλίνει σημαντικά από το υπόδειγμα του τέλειου ανταγωνισμού. (**Οικονομολόγοι αλμυρού νερού**)

Επομένως, επιβάλλεται η **κυβερνητική παρέμβαση** για να διορθώσει τις **στρεβλώσεις** της αγοράς. Η **αντιμονοπωλιακή νομοθεσία** των ΗΠΑ και της ΕΕ έχει τις ρίζες της στην επίδραση αυτής της προσέγγισης.

2. Πανεπιστήμιο Σικάγου (Stigler, Friedman και Harberger). Οι εμπειρικές ενδείξεις **δεν δείχνουν στρεβλώσεις** της πραγματικής οικονομίας. Η εμπειρική σημασία των **αποκλίσεων** είναι **αμελητέα**. (**Οικονομολόγοι γλυκού νερού**)

Επομένως, η κρατική παρέμβαση δεν μπορεί να πετύχει κάτι τελείως διαφορετικό από αυτό που προκύπτει από τη λειτουργία της αγοράς.